

Дмитришина В. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Білоусов В. М., старший викладач

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕВЕЗЕННЯ ПАСАЖИРІВ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ АВІАЦІЙНИМ ТРАНСПОРТОМ

Сучасні аеропорти часто стикаються з проблемою перевезення пасажирів з обмеженими можливостями, адже не всі вони мають спеціальні обладнання для комфорту таких пасажирів.

В Повітряному кодексі передбачена стаття 102 «Обслуговування пасажирів з обмеженими фізичними можливостями (інвалідів)».

Пасажирам з обмеженими фізичними можливостями має надаватися безплатна особлива допомога, яка гарантує отримання цією категорією пасажирів послуг, передбачених для всіх пасажирів. Така допомога включає надання інформації та вказівок у формі, зрозумілій пасажирам з функціональними порушеннями органів відчуттів та сприймання [1].

Суб'єкти авіаційної діяльності повинні вживати заходів з метою встановлення єдиних стандартів доступності транспортних послуг для інвалідів з часу прибуття в аеропорт відправлення до виходу з аеропорту призначення. Вони повинні співпрацювати з метою розроблення та координації програм щодо підготовки кваліфікованого персоналу для надання допомоги інвалідам.

Експлуатант аеропорту повинен вживати всіх необхідних заходів, щоб будівлі та служби в аеропортах задовольняли потреби осіб з обмеженими можливостями.

З метою полегшення пересування інвалідів та осіб похилого віку між повітряним судном та аеровокзалом після прибуття і під час вильоту в разі потреби має забезпечуватись надання підйомних систем або інших пристроїв за відсутності телескопічних пасажирських трапів, вживаються заходи для того, щоб пасажири, які мають вади слуху та зору, мали можливість отримувати інформацію про рейси.

В аеропортах мають створюватись необхідні умови для стоянок транспортних засобів осіб, які потребують допомоги під час руху, а також здійснюються заходи для полегшення руху між стоянками повітряних суден та спорудою аеровокзалу.

Авіаційний перевізник повинен вжити заходів для того, щоб повітряні судна, які вводяться в експлуатацію вперше або після істотного переобладнання, відповідали єдиним стандартам доступності щодо

обладнання на борту, зазначеним у частині другій статті 102 Повітряного кодексу.

Інвалідні коляски, спеціальна апаратура та обладнання, якими користуються інваліди, мають перевозитися безплатно у пасажирському салоні повітряного судна, якщо для цього, на думку авіаційного перевізника, є достатньо місця та якщо це відповідає вимогам безпеки. Службові тварини, які супроводжують особу з особливими потребами, також перевозяться безплатно у пасажирському салоні повітряного судна за умови дотримання правил експлуатації повітряного судна [3, с. 548].

Авіаційний перевізник має право вимагати від інвалідів отримання медичного дозволу тільки у випадках, коли не можуть бути гарантовані безпека або здоров'я самих інвалідів чи інших пасажирів.

Послуги особам з обмеженими фізичними можливостями повинні надаватися на прозорій, недискримінаційній основі та підлягають аудиту і перевірці уповноваженим органом з питань цивільної авіації. У разі відмови у перевезенні, скасування або затримки рейсу незалежно від тривалості пасажирів з обмеженими фізичними можливостями та особи, що їх супроводжують, а також діти без супроводу відповідно до розділу XIII Повітряного кодексу мають право на допомогу в першу чергу.

Для належного обслуговування осіб з обмеженими фізичними можливостями необхідно створити в усіх аеропортах такі зручності:

- при вході в аеровокзал облаштувати пандус;
- приміщення залів очікування, контроль на безпеку, накопичувач, а також вихід на перон мають знаходитись на одному рівні;
- жіночий та чоловічий санвузли мають мати окремі кабінки для заїзду на інвалідних візках;
- в медпункті аеровокзалу має бути інвалідний візок;
- для осіб з вадами слуху необхідно облаштувати наочне інформаційне табло в залах очікування та накопичування;
- для осіб з вадами зору в приміщенні аеровокзалу мають бути наявні гучномовці для оголошення [2, с 428].

Керівництво аеропортів повинно вживати заходів для того, щоб інваліди та особи з обмеженими фізичними можливостями мали змогу:

- повідомляти про своє прибуття в аеропорт та звертатися за допомогою у визначених пунктах у межах та поза межами будівель терміналу аеропорту;
- пересуватися з визначеного пункту до стійки реєстрації;
- здавати та реєструвати багаж;
- пересуватися від стійки реєстрації до літака з проходженням еміграційних, митних та інших процедур;

- пересуватися від дверей літака до свого місця;
- зберігати та діставати багаж у салоні літака;
- пересуватися від свого місця до дверей літака;
- висаджуватися за допомогою ліфтів, інвалідних колясок або іншої необхідної підтримки;
- пересуватися від літака до зали видачі багажу та отримувати багаж з проходженням імміграційних та митних процедур;
- пересуватися від зали отримання багажу до визначеного пункту контролю;
- пересуватися до стикувального рейсу в разі трансферу з отриманням допомоги в повітрі та на землі, а також за потреби у межах та між терміналами аеропорту;
- пересуватися в разі потреби до туалету;
- отримувати необхідну для здійснення перельотів інформацію у прийнятних форматах;
- здійснювати тимчасову заміну на аналогічній основі пошкоджених або загублених пересувних засобів;
- та інше.

На жаль, не всі аеропорти України здатні забезпечити належний комфорт людям з обмеженими можливостями.

Таким чином, ми бачимо, що на законодавчому рівні передбачені положення для перевезення осіб з обмеженими можливостями, але основною проблемою української держави є невиконання законодавчих актів, зокрема, Повітряного кодексу.

Література

1. Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 р. № 3393-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 48-49. – Ст. 536.
2. Цивільне право України: Навчальний посібник // За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 2006 – 428 с.
3. Цивільне право України: Навчальний посібник // За ред. І. А. Бірюкова, Ю. О. Заїки. – К.: Істина, 2005 – 548 с.